

1313

D O G M A T I C I.

1314

usque ad verba: *tantumque apud eos veritatis &c. et dein Libri VI. Capitib. 3. et 4. integris et eleganter et satis recte descriptis.*

DLXXXV.

U. 861 Codex membraneus lat. Sec. XV. Folior. 52. f. min. utinam tam emendate, quam eleganter perscriptus, inter picturata frontis ornamenta Insignia regia Corviniana referens, dein vero ad Job. Fabrum Ep. Vindob. delatus inscribitur: *Altividi De Immortalitate Animae Liber Incipit. Απογεαφον Mediceum*, qualia inter Codices Corvinianos non pauca sunt, mox suspicatus consulto Cl. Bandinii Catalogo T. III. Codd. Lat. col. 254. Plut. LXXXIV. Cod. 24. n. 7. deprehendi Περιτυπων, sed ne illud quidem Sec. XV. vetustius, et in Libros V. distributum, quos signare neglexit Corvini amanuensis diversa Tractationis Capita literis grandibus caeruleis distinguere contentus. Init porro Tractatio: *Quadam die cum fraterno funere propinquo affluentior fletus incubuisset. isque ad uesperum usque protelatus. iam riuulis oculorum fluxu largiori exhaustis. sese (sibi?) uebementiorem dolorem ascisset, utrumque solito grauior atque procluuior consocius somnus secutus est. Jamque hinc Portenta. Advehitur ab una parte uir aspectu uenerabilis tribus elegantibus Juvenibus comitatus, quorum primo altiuidus, secundo quidem conlibitus, tertio nimirum iramalus accedebant uocabula, ab al-*

tera parte adequitat homo medie quidem etatis cum frequenti ac lasciuienti strepitu; circumfunduntur Somniantis leitulo, et, quinam essent, quaerenti respondet Senex: *Ego quidem interioris, alias exterioris hominis uocabulo censeor. Mox Exterior Homo orationem auspicatur primum a commendatione scientiae suae, dein a laudibus Amicitiae, ubi enumeratis doctis Graecis et Latinis, quos nunquam uidimus, et tamen diligimus, addit: Num, ut ad nostri temporis uiros fiat orationis recursus, gergelarius, albodus, constantius nostrae sunt dilectionis expertes? Qui nam Viri hi docti, aut cuius aevi? Tota deinceps Oratio non ad eximendum Somnianti de Fratribus ammissione dolorem, sed acrius potius infigendum comparata est. Igitur contra insurgit Senex, five Interior Homo, Oratoremque refutat primum ipse, tum: Age itaque fili altiuide de immortalitate animorum sermonem institue. Pareret Altividus duplici disputatione; prima quidem jussum exequitur, resumto dein sermone penitus in Animae naturam descendit: Primum igitur inquit ut opificis quam inquirimus similitudo clarius expressusque reperiatur in anima, considerandum occurrit, quid in ea imperetur, nec imperet. Deinde quid imperetur et imperet. tertio quid sit quod imperet, nec ab alio imperetur. Atque haec mox Sensuale, Rationale et Intellectuale compellat, et cum Animam ad Opificis, ut dixit, similitudinem exigat, multus est in divina Natu-*

1315

C O D I C E S

1316

ra explicanda. Ubi peroravit *Altividus*, iussu *Senis de Virtutum Officiis* differit *Iramalus*, cumque prior ostenderit, Animam Fratris *Alcidis* non interiisse, hic eam beatitudine frui demonstrat; fuisse enim Fratrem Prudentiae, Fortitudinis et Temperantiae laude clarum. Dabo locum, si quid fortasse lucis ipsi adfundat Opusculo: *Meministi ipse, ni fallor, cum ingratus patrie consul ab iniquo domitiano, cuius nunc consilium delatum est, buius ciuitatis dominium uendicasset. reuersusque infinitis exactionibus imbecillem populum denudasset. impiam ad extremum legem in concionem ueniens promulgasset, cum quanta inquis consiliis obuiandi constantia, summisque sese ceteris trepidantibus periculis obiciens obstitit, commouensque dein melliflua et facundissima oratione astantium animos, ne iniquitatis sanciretur decretum invaliduit.* Et mox adlato Critonis gemmas et aurum demergentis exemplo: *Ego uero in fratre illud magis ammiror, quod cum prepositus classium, antequam preelecturam cogente optimo romanerei publice consule, cunctisque ciuibus flagitantibus suscepisset, egregio de piratis certamine triumphasset, summa uestigio cautela, cum patrie rebellasset, requirens ini quum apollonii reperit fuisse consilium. Cumque paucis buius secreti consciis inuentum dissimulans ad patriam repedasset, summos sibi ciuibus triumphos deferentibus sic, ut meministi, respondit: Cessate que so optimi ciues et talia perpetrare*

*dimittite; non enim hic bonos piratarum uictori debetur. In concione postridie perorans circumfusam melliflua eloquentiae dape multitudinem faciauit, obtinuitque ut locuples patronus iustitie, ut prius sua, quos ex patria depredauerant circa paraclem et chereothen, ex integro recepissent, qui (quum, quanquam?) multorum consensu omnem predam in murorum restauracionem destinandam censuerant; dein apollonium probato coniuratio nis crimine quanta grauitate quanta magnificentia quanta securitate preter plurimorum opinionem in exilium condempnauit. Paullo post haec finem imponit Orationi et Opusculo *Iramalus* his verbis: ego quoque absolutus sum debito, requiescam; ita, ut tertii Juvenis Conlibiti nullae partes sint, nisi dicamus, imperfectum esse Codicem, quamvis *Florentinus* suprac. eodem modo terminetur. Jam quid de Autore? *Altividum* Librarii peperit seu ignorantia, seu temeritas, qui, cum Exemplar αδεσποτον nactus fuisset, primum, quod in Textu occurrebat, Nomen proprium Fronti adscripsit. Versatum fuisse in omni veteri, praesertim *Platonica*, *Philosophia*, paene quaevis pagina loquitur, Christianum tamen; nam fol. 28. de *Angelorum* ex proprie diuinitatis imperio presidijs mortalium vite consulentium loquitur, et fol. 36. exposito Trinitatis mysterio ita concludit: *Sicut ergo unum deum simplicemque adoro, sic eundem quoque trinum esse confiteor; Latinum denique produnt fol. 3. p. 2. enumera**

rati

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 2391 (heute: Budapest, Országos Széchényi Könyvtár, Cod. Lat. 418)

1317

D O G M A T I C I

1318

rati *Laelius*, uterque *Scipio*, *Cato*, *Tullius*, *Virgilius*, *Seneca*. Cum igitur et Philosophum, et Christianum et Latinum teneamus, quidnisi mentem pulset *Chalcidius* Interpres et Commentator *Timaei Platonici*, quem ad Seculi IV. initia Literatores reponunt? Plura eum scripsisse, quam quidem in *Timaeum*, testis est Codex Bodleianus per modum Dialogi tractans de statu Animae post obitum Platonico more, quem *Gerb. Langbaenius* a *Fabricio Bibl. lat. L. III. c. 7.* excitatus in *Chalcidium* confert, qui fortasse Tractatus noster est, testis item *Franc. Patritius*, qui *novae de Universis Philosophiae* edit. *Veneta 1593. f. in Adpend. de Hermete Trismegisto p. 3.* ultima Ejus ad Filium verba e *Chalcidio* refert, quae utique verba non extant in *Commentario Timaei*; extant vero in Tractatu nostro, quanquam paullo uberiori, fol. 19. *Hædemus fili pulsus a patria uixi peregrinus et exul &c.* unde *Patritium Exemplari Chalcidii* nomen praferente usum fuisse oportet; testis denique Codex *Laurentianus* duplex a laudato *Bandinio T. cit. col. 334. et 629.* relatus, in quo habetur eadem *Hermetis Oratio ad filium tributa Alcibidio Platonico*, quem *Alcibidium* a *Librariis* e *Chalcidio* corruptum plus quam probabile videatur. Adde, quod in nostro Codice, dum Interlocutores Autorem somniantem appellant, *Alcidem* vocant, quod facile quis itidem ad *Chalcidium* reducat. Adde postremum et cogitandi et eloquendi

rationem in *Commentario Timaei* et Tractatu nostro prorsus convenire. Verum quid facies historicis illis notionibus, quas supra descriptas dedi? Quid *Chalcidio*, siquidem Seculum IV. adtigit, cum *inquo Domitiano*, qui, si de Imperatore res est, Seculo I. occubuit? Quae Civitas illa, in qua Somniantis Frater cogente optimo *Romanæ Reip. Consule* munia gessit? In qua ora maritima *Paracle* et *Chereotebe* a Piratis vexatae? Quis conjurator *Apollonius*? Videant me doctiores. Aut hic paucula de Vita, rebusque *Chalcidii*, quae tempus edax nobis non invidit, continentur, aut nullibi; neque enim certi quidquam *Aug. Justiniani*, *Job. Meursii* et *J. Alb. Fabricii*, qui versum et expositum ab eo *Timaeum* edidere, solertia docere nos potuit.

DLXXXVI.

Codex membraneus lat. Sec. U. 619 XV. ineuntis, Folior. 131. f. per eleganter scriptus, et coloribus comitus sequentia continet: *Incipit tractatus de peccato originali editus a fratre Egidio Romano ordinis fratrum heremitarum Sancti Augustini. Capitulum primum in quo est prologus.* Init illud: *Ego cum sim puluis et cinis loquar ad Dominum meum &c.* Constat Capitibus VII. ut Vol. I. col. 2249. et 2571. quo te, si lubet, refer.

II. fol. 9. *Incipit tractatus de laudibus diuine sapientie editus a fratre Egidio Romano ordinis fratrum heremitarum Sancti Augustini.*